

Borging expertise jonge kind

Integrale Vroeghulp vermindert zwaardere zorg en kan deze zelfs voorkomen. Maar wat is er nodig om deze expertise binnen het sociaal jeugddomein te borgen? Het rapport 'Sterkste Schakels' zet de werkzame elementen op een rij.

Lieke van der Meulen

Integrale Vroeghulp is een effectieve werkwijze voor vroegtijdig onderkennen en preventieve vroeghulp. Het doel is om via een gecombineerde inzet te komen tot een effectieve aanpak van problemen zodat kinderen met ontwikkelingsproblematiek zich optimaal kunnen ontwikkelen. Hierbij wordt een schat aan kennis vergaard over ouderschap en de reguliere ontwikkeling van het jonge kind. Belangrijk is dat dit aan alle ouders tijdens de vroeghulpperiode wordt aangeboden. Daarnaast krijgt het acceptatieproces dat hun kind mogelijk een meervoudig ontwikkelings- of gedragsprobleem heeft, aandacht; dit vraagt om kennis van verlieservaringen en rouw.

Professionele vaardigheden

Maar met de juiste kennis ben je er als professional nog niet. De kracht van Integrale Vroeghulp is de vaardigheid om naast de ouder te staan en mee te lopen in het tempo van het gezin. De ouders blijven het gehele traject 'in the lead' en tijdens het begeleidingstraject is het gezin als het ware zelf onderdeel van het team. Dit vraagt een open en transparante houding, met respect voor de autonomie van ouders. De professional weet te luisteren, door te vragen en creatief mee te denken. Het 'vroeghulpteam' is continu in gesprek met de ouders

Omdat ontwikkelings- en gedragsvragen specifieke deskundigheid op diverse terreinen vragen, is het van belang dat er kan worden samengewerkt in een team met verschillende disciplines. Hierdoor ontstaat overdracht van kennis en ruimte voor elkaars professionele bijdrage. Ondersteunend hierbij is de vaardigheid om op een toegankelijke en begrijpelijke wijze bevindingen in een verslag vast te leggen.

Werkzame elementen

Met deskundige professionals is de eerste stap voor passende ondersteuning gezet. Maar ook deze professionals kunnen het niet alleen. Voor Integrale Vroeghulp is het van belang dat diverse organisaties in de keten rond het jonge kind en gezin samenwerken. Partijen die een belangrijke rol spelen zijn onder andere jeugdgezondheidszorgorganisaties, MEE, kinderrevalidatiecentra en/of ziekenhuizen, jeugdhulpaanbieders, (medische) kinderdagverblijven, kinderdagcentra en onderwijsinstellingen. In de kwalitatieve studie 'Sterkste Schakels' uit 2019 is gekeken naar de werkzame elementen in de samenwerking tussen JGZ, wijkteam en onderwijs. Hierbij lag de nadruk op hoe professionals (uitvoerend niveau) en managers,

bestuurders en beleidsmedewerkers (strategisch niveau) optimaal kunnen samenwerken. Werkzame elementen blijken met name een gezamenlijke visie en doelen, het toedelen van rollen en verantwoordelijkheden, het hebben van vertrouwen in en respect naar elkaar, goede communicatie, leiderschap en management. Dit alles kan ervoor zorgen dat niet alleen inhoudelijke expertise geborgd is, maar ook het proces waar uitvoering en beleid samenkomen in planning, structuren en procedures.

Mandaat en facilitering

Om op inhoud en proces duurzaam te borgen, is het van belang de inzet van samenwerkende partners te faciliteren in uren en beschikbaarheid. Dit betekent dat zorgaanbieders, jeugdgezondheidszorg en onderwijs bij de gemeentelijke zorginkoop ruimte moeten krijgen om deze bouwstenen uit te voeren. Dit geldt specifiek voor de uitvoering van de drie essentiële elementen: 1) coördinatie ketenzorg jonge kind, 2) multidisciplinair overleg en advies, en 3) trajectbegeleiding. ●